Školní vzdělávací program

ŠKOLNÍ DRUŽINY

Při Mateřské škole, Speciální základní škole a Praktické škole, Hradec Králové

Speciální školy Hradec Králové

č. j. 624/2007

Školská rada projednala dne: 15.5. 2007
Platnost od: 1.9. 2007
Upravená verze platnost od: 1.9. 2008
Upravená verze platnost od: 1.9. 2021

podpis ředitele školy

Obsah:

1. Identifikační údaje o škole
2. Charakteristika ŠD
2.1 Co nabízí naše ŠD
2.2 Materiální podmínky
2.3 Personální podmínky
2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
3. Cíle vzdělání
3.1 Klíčové kompetence
4. Obsah vzdělávání
4.1 Vzdělávací a výchovné oblasti
5. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
6. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve ŠD
7. Popis ekonomických podmínek
8. Hodnocení a evaluace
9. Plánované záměry

1. Identifikační údaje předkladatele:

Právnická osoba:
Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové

Adresa:
Hradecká 1231
500 03 Hradec Králové

právní forma – příspěvková organizace
IČ: 62693514
IZO: 600023974
Tel: 495514814
Tel/fax: 495518661
E-mail: info@specialnihk.cz
pavel.zalesky@specialnihk.cz
www stránky: http://www.specialnihk.cz/

Ředitel školy (statutární orgán právnické osoby):

Mgr. Pavel Záleský

Metodik ŠVP ZV

Bc. Daniela Schejbalová

Zřizovatel školy:

Královéhradecký kraj
Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

platnost dokumentu od:
1.9.2007
podpis ředitele
razítko školy

Charakteristika zařízení:
ŠD je součástí základní školy, herny ŠD jsou umístěny v budově školy. Stravování je zajištěno ve Školní jídelně, Hradecká 1219, Hradec Králové.
Kapacita ŠD je 64 dětí.
Provoz ŠD probíhá v době od 6,25 do 7,40 hod. /ranní družina/ a dále po vyučování a do 16,30 hod. ŠD otvírá 6 oddělení pro děti, které se vzdělávají v základní škole /zpravidla 1.- 5. r. žáci základní školy praktické, 1.-10. r. základní školy speciální/. Každé oddělení má svou třídu, dále hernu v bezprostřední blízkosti, využívá všech prostor školy, včetně školního hřiště a atria. Ve školní družině pracují kvalifikované vychovatelky.

2. Charakteristika školní družiny

2.1 Co nabízí naše školní družina:

- Vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, prokládané odpočinkem, relaxací, výchovou a hrou.
- Zařazujeme do oddělení žáky různých věkových skupin - starší předávají dovednosti a zkušenosti mladším, všechny vedeme k tomu, aby respektovali a tolerovali jeden druhého.
- V rámci dopravní výchovy a první pomoci učíme žáky správně reagovat v běžných i výjimečných situacích, péči o své zdraví, znalost důležitých telefonních čísel a pravidel silničního provozu.
- U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, kamarádům a k přírodě.
- Vytváříme u žáků kladný vztah k práci své i druhých, vedeme je k dokončení započaté práce a k udržování pořádku.
- Vedeme žáky k samostatnosti a zodpovědnosti, rozvíjíme schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.
- Pokládáme základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.

2.2 Materiální podmínky:

Školní družina ke své činnosti využívá třídy, které svým charakterem odpovídají specifickým a individuálním potřebám dětí. Dále využíváme i několik heren školy, které mají specifické zaměření, pracovní a odpočinkovou část, některé jsou vybaveny audiovizuální technikou.
Dle potřeb a možností se zlepšují materiální podmínky ve ŠD, herny se průběžně doplňují novým nábytkem, hračkami, hrami, pomůckami, materiálem pro výtvarné činnosti a sportovním vybavením. Vstupní prostory, šatnu a sociální zařízení má ŠD samostatné.

2.3 Personální podmínky:

Všechny vychovatelky ŠD splňují předepsanou kvalifikaci, mají možnost se dále vzdělávat v akreditovaných kurzech či samostudiem. Jejich práce se zakládá na jasně vymezených a společně vytvořených pravidlech. Vychovatelky úzce spolupracují s učitelkami ZŠ. Na přípravě akcí školní družiny /besídky, karnevaly, soutěže, exkurze, dětské dny/se podílejí společně.

2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty:

Rodiče jsou informováni prostřednictvím webových stránek, notýsků, osobně /při předávání dětí/, v nutných případech i telefonicky. Rodiče aktivně spolupracují a pomáhají při společných akcích školní družiny.

3. Cíle vzdělání

V plnění vytyčených cílů nám pomáhá ŠVP školní družiny, který navazuje na Školní vzdělávací program školy podle tematického celku základního vzdělávání Člověk a jeho svět. Je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, obsahuje výběr možných činností, ze kterých vychovatelky volí podle aktuálního složení žáků v odděleních, s nímž pracují.

3.1 Klíčové kompetence:

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky využitelnými dovednostmi, vědomostmi, ale i postoji. Volnočasové aktivity slouží k rozvíjení a posilování těchto kompetencí:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence občanské a činnostní
6. kompetence pracovní a trávení volného času

4.Obsah vzdělávání

4.1 Vzdělávací a výchovné oblasti:

Člověk a jeho svět:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví

Téma	1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Náš domov	Naše rodina – kreslíme rodiče, sourozence, prarodiče, modelujeme postavy. Vyprávíme si o svém domově, jak trávíme volný čas, co kdo dělá v našich rodinách, jaké máme zájmy.	3,4,5,6 3,4,5
Škola, cesta do školy	Seznamujeme se s prostředím školy, školní družiny a jídelny. poznáváme pracovníky naší školy. Pomáháme s výzdobou školní družiny, chodeb, vstupních prostor a herny. Pořádáme vycházky do okolí školy. Učíme se udržovat pořádek ve ŠD, uklízíme hračky a své pracovní místo. V rámci dopravní výchovy si povídáme o cestě do školy a domů. Poznáváme dopravní značky, učíme se předpisy, slušnému chování v prostředcích MHD a soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy. Kreslíme dopravní značky, besedujeme o bezpečné jízdě na kole - o vybavení kola. V atriu jezdíme na koloběžkách a dodržujeme	1,2,6 1,3,6 1,2,3,6 1,2,3,5,6

	silniční pravidla a bezpečnost	

Naše město	Ukazujeme si nejbližší cestu k důležitým budovám ve městě /pošta, poliklinika, knihovna, nemocnice/ Povídáme si o zajímavostech našeho města. Kreslíme naše město a okolí. Učíme se předcházet nepříjemným situacím/ztratil jsem se, zabloudil, něco hledám/ a tyto situace řešit. Kreslíme, čím bychom chtěli být.	1,2,3,4,5 1,3,4 1,2,4,5,6 1,3
Za humny	Vycházky do blízkého i vzdáleného okolí. Vytváření krajiny z přírodních materiálů/větvičky, kamínky, písek/. Učíme se práci s mapou, topografické značky, určování světových stran. Besedujeme o místech naší vlasti, které známe.	2,3,5,6 1,2,3,6
Tradice našeho města	Na vycházkách se seznamujeme s historickými památkami města /radnice, kostel, Bílá věž/. Kreslíme historické budovy dle předlohy. Seznamujeme se s pověstmi našeho regionu. Vyrábíme masopustní masky, pořádáme karnevaly. Vzpomínáme lidové zvyky a obyčeje.	1,3,6 1,3 1,2,6 1,3,6

Téma	**2. Lidé kolem nás**	**Kompetence**
Rodina	Vyprávíme si o naší rodině, vztazích mezi členy rodiny, rozlišujeme blízké a vzdálené příbuzenské vztahy. Předvádíme povolání našich rodičů – pantomima. Malujeme, co dělají rodiče v práci.	3,4,6 4,6 4,6
Kamarádi	Můj nejlepší kamarád – portrét. Povídáme si, kdo je kamarád. Povídáme si o handicapovaných lidech. Poznáváme se po hlasu, hmatu – hra. Hrajeme seznamovací hry. Učíme se vzájemné pomoci, toleranci, ohleduplnosti, rozlišujeme dobré a špatné vlastnosti. Diskutujeme o lhostejnosti, vandalismu a jeho důsledcích.	1,3,4 1,3,5 1,3,5,6 1,2,3,4,5 2,5,6
Naše svátky a oslavy	Sledujeme kalendář, přejeme oslavencům. Vyprávíme si o adventu. Vyrábíme masky Mikuláše, čerta a anděla Připravujeme vánoční výzdobu ŠD, vyrábíme přáníčka, dárky a ozdoby. Čteme a vyprávíme si o vánočních zvycích, některé vyzkoušíme. Pořádáme vánoční besídky a posezení u stromečku, zpíváme koledy, vnímáme atmosféru Vánoc. Den dětí- starší děti pomáhají s přípravou soutěží a disciplín, podílejí se na organizaci. Den matek – vyrábíme pro maminky drobné dárky a	1,3,4 1,3 3,4,6 1,2,6 1,3 1,2,3,4,5,6 3,4,5,6 3,4,6

	přáníčka. Zamýšlíme se nad tím, co pro nás maminka znamená. Vyhodnocujeme nejhezčí obrázek maminky. Vyprávíme si o zvycích spojených s jarem, malujeme kraslice, zdobíme prostory ŠD, učíme se velikonoční koledy.	1,3,6
Karneval	Vyrábíme masky, škrabošky na karneval. Učíme se tanečky, vymýšlíme hry a soutěže. Kreslíme zážitky z karnevalu.	3,6 1,3,6 3,4

Nejsme všichni stejní	Uvědomujeme si znevýhodnění některých lidí – tělesná a mentální postižení, nevidomí, neslyšící. Poznáváme děti s diagnózou PAS. Hrajeme si na nevidomého, zkoušíme odezírat, malujeme jinou rukou, cvičíme hmat a čich, určujeme poslepu předměty. Čteme si pohádky z různých zemí světa. Porovnáváme zvyky a tradice jednotlivých zemí, oslavy svátků apod.	1,2,3,6 1,2,3,4,5,6 1,3,4,5,6
Jak se správně chovat	Učíme se zdravit, děkovat, poprosit, omluvit se aj. Ve ŠJ dodržujeme zásady správného stolování, dodržujeme základní hygienické návyky. Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do místnosti, procvičujeme modelové situace- chování v dopravních prostředcích, v divadle, kině a na koncertě.	3,4 1,3 1,2,3,4

Téma	**3. Lidé a čas**	**Kompetence**
Denní režim	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, o čase a jeho správném využití, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu. Pravidelně besedujeme o tom, jak trávíme víkend, prázdniny a kreslíme, co jsme zažili. Hrajeme hry na procvičení pozornosti, postřehu, paměti, odhadujeme čas. Rozlišujeme jednotlivá roční období, měsíce, týdny a dny. Využíváme počítač k získávání informací, hrajeme kvízy, luštíme hlavolamy.	1,2,3,6 2,3,4,5,6 1,3,5 1,2,3 1,5
Jak se dříve bydlelo a žilo	Povídáme si, jak se žilo na hradech a zámcích, bez světla, energie, WC. Přemýšlíme, jak lidé dříve trávili volný čas, srovnáváme věci staré a nové. Na vycházkách sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy v našem městě.	1,2,3,6 1,2,6 1,3,5

Téma	4. Rozmanitost přírody	Kompetence
Příroda kolem nás	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě v průběhu roku, upevňujeme si při tom pravidla chování v přírodě. Stavíme z přírodních materiálů /domečky, zvířátka, strašidla/. Učíme se poznávat ptáky, stromy, květiny. Pěstujeme pokojové květiny, pečujeme o ně. Jak se budí semínko – zkoušíme naklíčit hrách, obilí. Hrajeme pexesa s náměty zvířat a rostlin. Zhotovujeme „šperky“ z přírodnin. Využíváme různé techniky pro výtvarnou činnost, malujeme na kamínky. Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků rostlin a zvířat	3,5,6 2,5,6 1,2,4 1,2,6 2,6 1,2,4 1,2,6 6

Naši kamarádi zvířátka	Vyprávíme si o domácích zvířátkách, učíme se o ně správně pečovat. Učíme se poznávat zvířata a ptáky za pomoci atlasu, zoo koutku i přírody Kreslíme domácí mazlíčky.	1,6 2,4,6
Roční období	Sledujeme změny v přírodě v průběhu kalendářního roku. Čteme o přírodních úkazech, pranostikách a uvažujeme o jejich smyslu. Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny /hmat, chuť, vůně/. Jaro – malujeme první květiny, sbíráme léčivé rostliny, pozorujeme zvířátka. Podzim – vyrábíme z listí, kaštanů, žaludů, šípků Zima – pozorujeme stopy zvířat ve sněhu, krmíme kačeny a labutě	1,2 1,2,3 1,3,6 1,3,6 1,6
Chráníme si své životní prostředí	Třídíme odpad do jednotlivých kontejnerů. Sledujeme pořádek a úpravu okolí školy. Besedujeme o tom, jak člověk prospívá a škodí přírodě. Vyprávíme o nebezpečí ohně ve volné přírodě. Poznáváme léčivé rostliny.	1,5,6 1,3,5 1,4,5,6 1

Téma	5. Člověk a jeho zdraví	Kompetence
Naše tělo	Umíme pojmenovat části těla, některé orgány, kosti- soutěžíme v kvízu na toto téma. Hledáme nové informace v encyklopediích o lidském těle. Malujeme postavu, zkoušíme umístit správně některé orgány v těle.	1,2,3 1,2,3 1,2,4,6
Péče o naše zdraví	Vyprávíme si o zdravém životním stylu, významu otužování, správném oblékání v jednotlivých ročních obdobích. Učíme se odpočívat a relaxovat. Dodržujeme pravidla bezpečného chování, seznamujeme se s družinovým řádem. Utváříme si zdravé stravovací návyky, sestavujeme vhodný jídelníček /koláž, kreslení/.	1,6 5,6 1,3 1,6
První pomoc	V rámci výuky první pomoci se učíme ošetřit drobná poranění, předcházet úrazům, přivolat pomoc, pečovat o svůj chrup a bezpečnému chování. Povídáme si o dětských nemocech, vycházky k nemocnici Učíme se telefonovat - oznámení úrazu, přivolání 1. pomoci.	1,2,3,5
Sportujeme	Chodíme na školní zahradu nebo hřiště. Po sportovních soutěžích relaxujeme při klidových hrách. Při vycházkách využíváme a překonáváme přírodní překážky. Učíme se pravidla různých her, hrajeme „fair play“. Kreslíme do sněhu, vyšlapáváme jednoduché obrázky, provozujeme hry na sněhu. Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	5,6 6 5,6 1,2,4,5 3,6 1,6

5. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním

- **Speciální vzdělávací potřeby.** Přestože charakter naší školy je zaměřen na děti, které mají různým způsobem snížené rozumové schopnosti, vytváříme pro kompenzaci těchto odlišností co nejlepší podmínky. Systém výuky je prostupný dle možností a schopností žáků. U velmi specifických potřeb žáků, vymykajících se charakteru naší školy, je využíváno individuálního přístupu.
  Dle stupně a charakteru handicapu je umožňováno začleňování dětí do volnočasových aktivit a jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při práci s těmito dětmi vycházíme ze závěru vyšetření školských poradenských zařízení a spolupracujeme se zákonnými zástupci žáků, zjištění jejich potřeb a informací o možnostech dítěte jsou nezbytné pro poskytnutí optimálních služeb.

  Tělesné a kombinované postižení: vzhledem k tomu, že škola je bezbariérová, máme veškeré podmínky ve ŠD i pro žáky s tělesným postižením či kombinovaným postižením (personální i materiální).

  Zrakové postižení: ŠD je dostatečně připravena i na případné vzdělávání zrakově postižených (v kombinaci s mentálním postižením). V případě umístění těchto žáků by bylo využito pomoci SPC pro zrakově postižené, které sídlí také v Hradci Králové.

6. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školní družině

Je zahrnuta ve vnitřním řádu školní družiny. Žáci jsou s vnitřním řádem ŠD seznámeni vychovatelkou vždy první den docházky, rodiče prostřednictvím vývěsky na nástěnce. Vychovatelka dbá na to, aby byli dodatečně poučeni žáci, kteří chyběli, nebo přistoupili v průběhu školního roku.

7. Popis ekonomických podmínek

Činnost školní družiny je plně zajištěna z rozpočtu školy.
Vycházíme z toho, že část žáků pochází z problematického sociálního a rodinného prostředí, v jejich případě je osvobození od úplaty v ŠD opodstatněné a smysluplné.
S ohledem na rovné podmínky se toto opatření vztahuje i na ostatní žáky zapsané ve školní družině.
Dle 11 odst.3 vyhlášky č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání je úplata za zájmové vzdělávání prominuta.

8. Hodnocení a evaluace

Vedení školy průběžně kontroluje prostředí školní družiny a výsledky projednává na provozních poradách.
Hospitační činnost provádí podle plánu a dle aktuální potřeby při nejrůznějších aktivitách.

Na spokojenost s provozem školní družiny jsou při náhodných setkáních a třídních schůzkách dotazování i rodiče dětí. Všechny zjištěné skutečnosti slouží jako zpětná vazba pro zlepšení práce celé školní družiny.

9. Plánované záměry

Výchova a vzdělání:
Další sebevzdělávání vychovatelek, využití nových poznatků v praxi, uplatňování nové metody a formy práce.
Nabídka pestré činnosti a dostatek pohybových aktivit pro děti.

Propagace:
Výraznější prezentace výsledků práce celé ŠD - nástěnky, chodby, webové stránky školy.

Materiální zabezpečení:
Obnova hraček, her, sportovních potřeb a pomůcek na výtvarné a pracovní činnosti.